

דירעקטע אקציאן

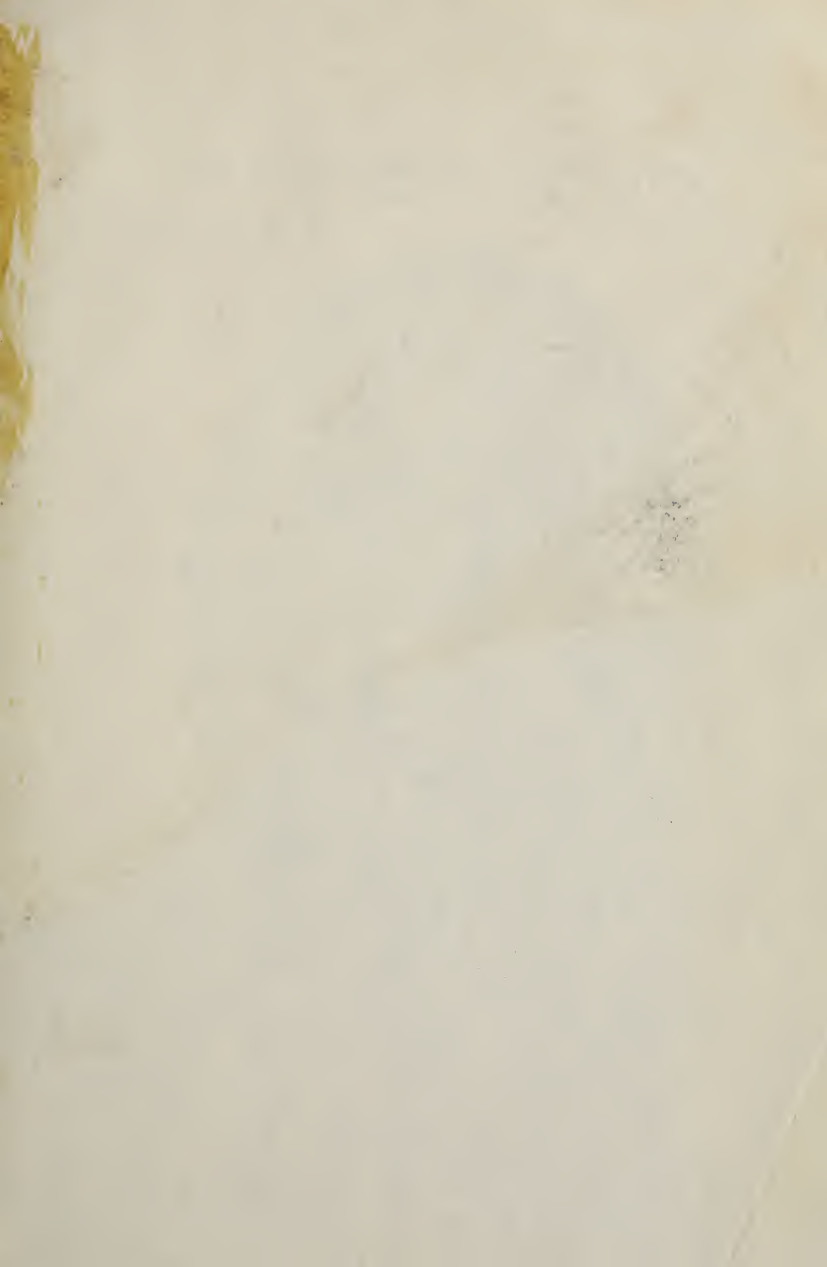
וואלבערינא דע קלעין

365

פרייו 5 סענט

ניו יארק, 1914

ארויסגעגעבן (און געזעט אין דער דרוקעריי) פון דער גרופע
פרויט און פרייהייט.

א גוטע געלעגענהייט

פאר דעם יעניגען וועלכער וויל זיך בעקאנען מיט איינעם
פון די שטארקסטע כאראקטערע וואס די
רוסטישע אנארכיסטישע
בעוועגונג האט ארויסגעגעבען איז צו לעזען

די רעדע

פון

ראאיסא פריסיאזשניוק

פארן קיעווער קריגס געריכט אין יאָהר 1908.
מיט איינער בילד און א ביאגראפישע סקיצע
געשריבען פון אייזער א אינטימער פריינד.
ארויסגעגעבען פון דער גרופע „ברויט און פרייהייט“.
פרייז 5 סענט.

בעקאנטמאכונג:

אויסער אונזערע אויסגאבען
איז אויך צו בעקומען ביי דער
„ברויט און פרייהייט ביבליאטעק“
אלע אנארכיסטישע, רעוואָלוציאָנערע און
סינדיקאליסטישע ליטעראטור.
מיט בעסטעלונגען זיך צו ווענדען צו:

I. WISHNACK

1222 BOSTON ROAD

BRONX, N. Y.

Digitized by the Internet Archive
in 2016 with funding from
Boston Public Library

דירעקטע אקציען

פון וואלטערינא דע קלעיר 1)

פון דעם שטאנדפונקט פון א מענשען, וועלכער האלט זיך פאר פעהיג צו דערבליקען דעם גלייכען וועג, אויף וועלכען עס געהט דער מענשליכער פראגרעס, אויב דאס זאל זיין ווירקליך פראגרעס; פון דעם שטאנדפונקט פון א מענשען, ביי וועמען דיעזער גאנצער מארשרוט איז איינגעקריצט אין זיין מארך, און וועלכער האט אימער-צו געשטרעבט אויף איהם אָנצואווייזען צו זיינע מיט מענשען און צו מאכען זיי איהם זעהן, ווי ער זעהט איהם, צוליעב וואס ער האט אימער-צו געברויכט די סאמע איינפאכסטע און קלארסטע אויסדריקע — פאר אזא מענשען איז עס א זעהר פערדראָסיגע זאך אויסצוגעפינען, ווי מיט א מאָל האט דער וואָרט „דירעקטע אקציען“ געקראָגען אין דער אלגעמיינער פערטייטשונג אַ גאַנץ אנדער זין, וואָס איז גאָר ניטאָ אין דעם וואָרט גופא, און וואָס דער, וואָס האט אימער געברויכט דעם וואָרט, האט ניט ער און ניט זיינע מיט-דיינקער, אזוי גאָרניט געמיינט.

אָבער, ווי די מעשה איז, איז דאָס שוין איינער פון די געווענהליכע שפאָסען, וועלכע דער פראָגרעס טרייבט מיט די יעניגע, וועלכע מיינען צו זיין אין שטאַנד צו בע-שטימען פאַר איהם זיינע וועגען און גרענעצען.

עס איז שוין ניט דאָס ערשטע מאָל אין דער געשיכ-טע, ווי ווערטער, פראָזען, מאַטאָס און לאָזונגען זיינען אומ-געדריעהט געוואָרען מיט'ן קאָפּ אַראָב, מיט דאָס אינעוויי-

ניגסטע אין דרויסען, מיט דאָס הינטערשטע צום פאָרענט
דורך פאָסירונגען, איבער וועלכע די יעניגע, וועלכע האָבען
געברויכט דיעזע פראָזען, האָבען קיין קאָנטראָל ניט גע-
האָט. און דאָך די יעניגע, וועלכע זיינען געשטאַנען פעסט
אויף זייער שטאַנדפונקט און האָבען געצוואונגען די מענ-
שען זיך צוצוהערען צו זיך, האָבען סוף כל סוף אויסגע-
פונען, אז די פּעריאָדע פון מיספּערשטענדניסע און פאָר-
אורטהיילע איז געווען בלויז אַ פאָרשפּיעל צו אַ ברייטע-
רער פאָרשונג און צו אַ טיעפּערער פערשטענדניס.

און מיר ווילט זיך גלויבען, אז דאָס וועט אויך זיין דער
פאַל מיט דער איצטיגער פאַלשער אויסטייטשונג פון דעם
וואָרט „דירעקטע אַקציאָן“, וועלכער, דורך אומפּערשטענ-
דניס אָדער דורך אַן אַבזיכטליכע פעלשונג פון געוויסע
זשורנאַליסטען אין לאָס אַנזשעלעס אין דער צייט, ווען
די מעקנאַמאַראַס האָבען זיך ערקלערט פאַר שולדיג,
האָט מיט אַ מאָל געקראָגען צווישען פאַלק די פערטייט-
שונג פון אַ גוואַלט-אַטאַקע אויף לעבען און אייגענמחוס,
דאָס איז געווען אָדער מחמת דער אַנוויסענהייט אָדער
דער אונגעהרליכקייט פון די זשורנאַליסטען; אָבער דיעזע
פערטייטשונג האָט געהאַט די ווירקונג, דאָס זי האָט גע-
מאַכט אַ היבשע ביסעל מענשען נייגיעריג צו וויסען אלעס
וועגען „דירעקטע אַקציאָן“.

ווי די ריכטיגקייט איז, וועלען די יעניגע, וועלכע פערדאָ-
מען מיט אַזאַ חשק און אַזאַ צאָרן די דירעקטע אַקציאָן, ווען
זיי וועלען זיך נור אָנהייבען צו פאָרשען, אויסגעפינען, דאָס
זיי אליין האָבען ביי פיעלע געלעגענהייטען פראַקטיצירט
די „דירעקטע אַקציאָן“. און וועלען עס אָפט ווידער טהאָן.
יעדער מענש, וועלכער דענקט. דאָס ער האָט אַ רעכט
צו בעהויפטען און דורכצופיהרען זיינע איבערצייגונגען און
האָט זיי טאַקע גאַנץ מוטחיג אויסגעדריקט אליין אָדער
צוזאַמען מיט אַנדערע, וועלכע האָבען געהאַט די זעלכע

איבערצייגונגען וואָס ער, איז — א דירעקטער אַקציאָניסט מיט אַ וועלכע עס איז דרייסיג יאָהר צוריק, דערמאָן איך זיך, האָט די סאַלווישען אַרמי גאַנץ ענערניש פראַקטי- צירט די דירעקטע אַקציאָן פאַר איהר איבערצייגונג, דאָס איהרע מיטגלידער מוזען זיין פריי צו רעדען, צו פערזאָם- לען זיך און צו בעטען. ווידער און ווידער פלעגען זיי אַרע- סטירט און בעשטראָפּט ווערען, אָבער זיי האָבען אַלץ נישט אויפגעהערט מיט זייער זינגען, בעטען און מאַרשירען, ביז זיי האָבען ענדליך געצוואונגען זייערע פערפאַלגער צו לאָזען זיי צורוח. די „אינדאָסטריעל וואַרקערס“ פיהרען איצט אַן דעם זעלבען קאַמפּף און זיי האָבען אין פיעלע פעלע געצוואונגען די שטאַדט בעלי בתים צו לאָזען זיי צורוח דורך די זעלבע דירעקטע מאַקטיק.

יעדער מענש, וואָס האָט ווען געהאַט אַ פלאַן צו מַהאַן וואָס-עס-איז, און איז געגאַנגען און עס געמאַהן; אָדער יעדער מענש, וועלכער האָט פאַרגעלעגט זיין פלאַן פאַר אַנדערע און האָט געוואונגען זייער מיטאַר- בייטערשאַפּט, און האָט זיך צוליעב דעם נישט געווענדעט צו אַויסערליכע אַויטאָריטעטען, גדולים, אַז זיי זאָלען זיין אַזוי נישט און דאָס מַהאַן פאַר איהם, — יעדער אַזאַ מענש איז אַ דירעקטער אַקציאָניסט. אַלערליי קאָאָפּעראַטיווע עקספּערימענטען זינגען אין זייער וועזען דירעקטע אַקציאָן.

יעדער מענש, וואָס האָט אַמאָל אין זיין לעבען גע- האָט אַ סכסוך מיט אַ צווייטען, און ער איז געגאַנגען גלייך צוא דער פּעראַינטערעסירטער פּערזאָן צו סעטלען דאָס מיט איהם, מיט נישטען אָדער מיט בייזען, פריעדליך אָדער מיט געוואָלט, איז געווען אַ דירעקטער אַקציאָניסט! ביישפּילע פון אַזאַ מין דירעקטער טהעטיגקייט זינגען סטרייקס און באַיקאָטס. פיעלע מענשען וועלען זיך דער- מאַנען אן די פרויען אין ניו יאָרק, וועלכע האָבען באַיקאָט-

טירט די בומשערס, אום צו קריגען דאָס פלייש פאַר אַ
פיליגערען פרייז. אין דעם איצטיגען מאָמענט, ווי עס
שיינט, האָלט עס ניט ווייט פון אַ פוטער-באַיקאָט, אַלס אַ
דירעקטער ענטפער צו די פרייז-מאַכער אויף פוטער.

דיעזע אַלע טהעטיגקייטען קומען ניט געוועהנליך פון
איינעם שטאַרקען איבערטראַכטען איבער די אַלע נומע
אייגענשאַפטען פון אַ דירעקטער טהאַט און איבער די אַלע
שלעכטע אייגענשאַפטען פון אַן אינדירעקטער טהאַט. ניין,
זיי זיינען די ספּאַנטאַנע ענטפערס פון די יעניגע, וועלכע
נעפינען זיך געדריקט פון אַ געוויסער לאַגע. אין אַנדערע
ווערטער, אַלע מענשען גלויבען אין די מייסטע פעלע אין
דעם פרינציפּ פון דירעקטער אַקציע און אין ויין פראַק-
טיצירונג. דאָך, דיא מייסטע מענשען זיינען אויך אינ-
דירעקטע טהווער, ד. ה., זיי גלויבען אין פאָליטישע אַק-
ציען, און זיי זיינען ביידע דיזע זאַכען אין איין און דער-
זעלבער צייט, ניט אָפּגעפּענדיג זיך קיין שטאַרקע רע-
כענונג וועגען דעם.

עס איז דאָ אַ בעגרענעצטע צאָהל מענשען, וועלכע
מיידען אויס פאָליטישע טהעטיגקייט אונטער אַלע אומ-
שטענדען; אָבער עס איז ניטאָ אַזאַ מענש, וועלכער איז
ווען עס איז געווען אַזאַ זאָגערלינג, אום אויסצומיידען
גאַנץ און גאָר דירעקטע אַקציען.

די מאַיאָריטעט דינקענדע מענשען זיינען ווירקליך
אָפּפאַרטוניסטען, וועלכע זיינען בערייט צו געברויכען
אירגענד וועלכע מיטעל, סיי דירעקטע און סיי אינדירעקטע
ווען דיא געלעגענהייט פאָדערט עס. דאָס מיינט, אַז עס
זיינען דאָ אַזעלכע מענשען, וועלכע האַלטען עס פאַר
שלעכט און נאַריש איבערצוגעבען די מאַכט צו געוויסע
הערשער, און פון דעסוועגען, אונטער אַ געוויסען דרוק
פון אומשטענדען, קענען זיי עס בעטראַכטען אַלס דאָס
קלינסטע צו שטימען פאַר אירגענד אַ פּערזאָן, אַלס בעאַמ-

טער אין יענער געוויסער צייט. אָדער עס ווײַנען דאָ
אָזעלכע מענשען, וועלכע גלויבען, אז אין אַלגעמיין איז
דער בעסטער אופן פאַר דיא מענשען צו קריגען דאָס,
וואָס זיי ווײַנשען, די אינדירעקטע מעטאָדע פון צו געבען
איינעם די מאַכט אום צו מאַכען געזעצליך דאָס, וואָס זיי
ווילען. און דאָך דיזעלבע מענשען וועלען צייטענווייז, ביי
געוויסע אויסנאָמס-פעלע, ראַטהען צו סטרייקען. און אַ
סטרייק איז דאָך אַ דירעקטע טהעטיגקייט, ווי איך האָב
שוין ערקלערט. אָדער זיי קענען טהאָן, ווי דאָס האָבען
געטהאָן לעצטען זומער די אַניטאַטאָרס פון דער סאָציאַל-
ליסטישער פאַרטיי, ווען די פאָליס האָט זיי געשטערט
אַפצוהאַלטען זייערע מיטינגען. האָטש זיי האָבען שוין
אזא געוואוינהייט צו פילדערען גענען די דירעקטע אַקציען,
דאָך ווײַנען זיי אַוועק אין זייער גאַנצער מאַכט צו דעם פער-
זאַמלונגס-פלאַן, ענטשלאָסען צו רעדען, וואָס עס זאָהלען
ניט זיין די פאָלגען. און זיי האָבען געמאַכט טאַקי די פאָליס
צוריקצוטריטען. ווען האָטש דאָס איז פון דער זייט פון
די סאָציאַליסטען אודאי ניט געווען זעהר לאַגיש אַזוי זיך צו
שטעלען גענען דער געזעצליכער אויטאָריטעט פון דעם ווי-
לען פון דער מאַיאָריטעט, דאָך איז עס געווען אַ פיינע און
אַן ערפאַלגרייכע שטיקעל דירעקטע אַקציען.

דייעניגע, וועלכע דורך דעם סאַמע עיקר פון זייער
לעהרע ווײַנען בלויז דירעקטע אַקציעאַניסטן — טרעפט, ווער
זיינען זיי? ניט קיין אַנדערע, ווי די, וועלכע האַלטען פון
דעם פרומען פסוק: „דו זאָלסט זיך ניט וועהרען“, די
וועלכע גלויבען גאָר ניט אין געוואָלט — דיזע ווײַנען די סאַ-
מע עקסטרימע דירעקט-אַקציעאַניסטען. מאַכט אָבער-ניט
קיין פעהלער, און שליסט ניט פון דעם, אז איך זאָג, אז
דירעקטע אַקציען מיינט ניט-וועהרען זיך. ניין, דאָס פאַר
קיין פאַל ניט. דירעקטע אַקציען קען זיין די חעכסטע
געוואָלט, אָבער זי קען זיין אויך אַזוי פריעדליך, ווי די

וואסערען פון דעם טייכעל סילווא, וואס פליסען אזוי שנעל.
וואס איך מיינ, איז — דאס די אמת-נלויפנע אין ניט וועה-
רען-זיך, קענען גלויבען בלויז אין דירעקטע אקציאן, און
קיינמאל ניט אין פאליטישע אקציאן. ווייל דער פונדא-
מענט פון יעדער פאליטישער אקציאן איז צוואנג. אפילו
ווען דער שטאַט טהוט גוטע זאכען, שטיצט ער זיך נאך
אלעס אויף א קלאָב, אויף אַ ביקס, אָדער אויף אַ געפענע-
ניס, וועלכע ער האָט אימער די מאַכט צו געברויכען.

יעדער חדר-אינגעל אין דיא פער אייניגטע שטאַטען
ווייס דורך די געשיכטע, וואָס מען לערענט איהם אין שול,
פון דעם סאָרט דירעקטע אקציאן, וואָס בעשטעהט אין ניט
וועהרען זיך. דער פאל, אָן וועלכען ער וועט זיך גלייך דער-
מאָהנען, איז דער פון די ערשטע קווייקערס, וועלכע
זיינען געקומען נאך מאַססאַטשועטס. די פּרימאַנער האָבען
בעשולדיגט די קווייקערס, דאָס זיי, מאַכען אונרוהיג די וועלט
מיט דעם, וואָס זיי פרעדיגען פריעדען. זיי האָבען זיך ענט-
זאָגט צו צאָהלען קירכען-שטייערען. זיי האָבען זיך ענטזאָגט
צו טראָגען וואַפען; זיי האָבען זיך ענטזאָגט צו שווערען
טרייהייט צו אירגענד וועלכע רעגירונג. אזוי האַנדלענדיג,
זיינען זיי געווען דירעקטע אקציאָניסטען, דאָס, וואָס מיר
מענען רופען גענאָמינע דירעקטע אקציאָניסטען. און די
פּרימאַנער, וועלכע זיינען געווען פאליטישע אַסציאָניסטען,
האָבען אָנגענומען געזעצע געגען זיי, געזעצע זיי אַרויס
צו שיקען, צו בעשטראָפען, צו אַרעסטירען, צו פייניגען
און, ענדליך, צו הענגען זיי. און די קווייקערס האָבען בלויז
געהאַלטען אין איין קומען (וואָס דאָס איז שוין געווען אַ
פאָמיניווע דירעקטע אקציאָן). און די געשיכטע דערצעהלט,
דאָס נאך דעם ווי פיער קווייקערס זיינען אויפגע-
האַנגען געוואָרען און ווי מאַרגאַרעט ברוסטער איז געש-
מיסען געוואָרען און איז געשלעפט געוואָרען ביי'ן עק
פון אַ וואַגען דורך די גאסען פון באַסטאָן, האָבען די פּרי-

ריטאנער אויפגעגעבען וייער ארבייט פון שטיל צו מאכען די נייע מיססיאנערען, דאָס די איינגע'עקשנ'מקייט פון די קוויקערס אין וייער נישט-וועהרען זיך האָט ענד-ליך געזיענט.

א צווייטער ביישפיעל פון דירעקטער אַקציע אין דעם אָנפאַנג פון דער געשיכטע פון די קאַלאָניעס, און דיעזעס סאַל, שוין נאָר נישט פון דעם פריעדליכען סאַרט, איז געווען דער פאַל, וואָס איז בעקאָנט אונטער דעם נאָמען, בעקאָנס רעבעלליאָן. אַלע אונזערע געשיכט-שרייבער פערטהיידגען אודאי די טהעטיגקייט פון די רעבעל-לען, ווייל, ווי דער אמת איז, ווינען זיי געווען גערעכט. און דאָך איז עס געווען אַ גאַנץ געוואלטיגע דירעקטע אַקציע געגען די געזעצליך-געגרינדעטע אויטאָריטעט. צום גוטען פון די יעניגע, וועלכע האָבען פערגעסען די אייגענע צעלהייטען פון דיעזער געשיכטע, לאָמיר זיי דאָ דערצעהלען. די קאַלאָניסטען אין ווירדזשיניאַ האָבען מורא געהאַט פאַר אַן אַטאַקע פון די אינדיאַנער, און נישט אָהן אַ גרונד. זייענדיג מענשען, וואָס גלויבען אין פאַליטישער טהעטיגקייט, האָבען זיי פערלאָנגט, אָדער בעקאָן, וייער פיהרער, האָט פערלאָנגט, אז די רעגירונג זאָל איהם געבען אַן אויפטראַג צונויפצושטעלען אַ קאָמפּאַניע פון פרייוויליגע פאַר וייער אייגענע פערטהיידגונג. דער גאָווערנאָר האָט מורא געהאַט, אז אַזאָ קאָמפּאַניע פון בעוואָפּענטע מענער, קען זיין נאָר פאַר איהם אַליין אַ סכנה, און אויך נישט אָהן אַ גרונד. ער האָט ענטוואָנט צו געבען דיעזע ערלויבניס. דאָן האָבען דיאָ קאַלאָניסטען זיך גענומען צום מיטעל פון דירעקטער אַקציע. זיי האָבען צוזאַמענגעשטעלט אַ קאָמפּאַניע פרייוויליגע אָהן די ערלויבניס, און האָבען מיט ערפאָלג פערטריבען די אינדיאַנער. בעקאָן איז פון גאָווערנער ערקלערט געוואָרען אַלס פעררעטהער, אָבער ווייל דאָס פאַלק איז געווען מיט איהם, האָט דער

גאָווערנער מורא געהאַט צו מאַכען איהם אַ פּראָצעס. אַם
ענדע אָבער איז עס אַזוי ווייט געקומען, דאָס די רעבעללען
האַבען פערברענט דזשיימססאָן, און עס וואָלט אַוועק
נאָך פיעל ווייטער, ווען בעקאָן וואָלט גיט אַזוי פלוצלינג
געשטאָרבען. נאָטירליך, איז די פּאָלגענדע רעאַקציע גע-
ווען אַ מורא'דיגע, ווי זי איז עס געוועהנליך, ווען אַן אויפ-
שטאַנד פלאַצט, אָדער ווערט אונטערדריקט. און דאָך
זאָגאר אין דיעזער קורצער צייט פון אויפּשטאַנד און זיין
ערפּאָלג, האָט ער גוט געמאַכט אַלעס וואָס איז געווען
שלעכט.

איך בין גאַנץ זיכער, דאָס די פּאָליטישענס פון יע-
נער צייט, נאָכדעם ווי די רעאַקציע איז ווידער געקומען
צו איהר מאַכט, האָבען געמוזט טענה'ן: זעהט איהר, צו
וועלכע צרות די דירעקטע אַקציען ברענגט אונז! זעהט,
דער פּראָגרעס פון דער קאָלאָניע איז פערשטופט געוואָ-
רען אויף צוריק מיט 25 יאָהר! דיוע פּאָליטיקער האָ-
בען אָבער פערגעסען, דאָס ווען די קאָלאָניסטען וואָלטען
זיך גיט גענומען צום מיטעל פון דער דירעקטער אַקציען
וואָלטען זייערע שאַרבענס געווען גענומען פון די אינדיא-
נער מיט אַ יאָהר גיכער אַנשטאָט דעם, וואָס דער גאָווער-
נאָר האָט אייניגע פון זיי אויפגעהאַנגען אַ יאָהר שפּעטער.
אין דער פּעריאָדע פון דער אַגיטאַציע און אויפּרע-
נונג, וועלכע איז פאַראויסגעגאַנגען דער רעוואָלוציען, זיי-
נען פאַרגעקומען אַלערליי סאָרטען פון דירעקטער אַקצ-
יען, פון די פרידליכסטע ביז צו די העכסט-געוואלטיגע. און
איך גלויב, דאָס כמעט יעדער, וואָס שטודירט די געשיכ-
טע פון די פּעראייניגטע שטאַטען, געפינט, אַז דיעזער
טהייל פון דער געשיכטע איז דער אינטערעסאַנטעסטער.
עס איז דער טהייל, וואָס שניידט זיך אַם לייכסטען אַריין
אין זיין זכרון.

צווישען די פריעדליכע טהעטיגקייטען זיינען געווען

די איינפערשטענדיגונג ניט צו אימפארטירען קיין זאך פון
ענגלאַנד, די פּעראיינען, וואָס האָבען זיך פּערפליכטעט
צו טראָגען נור קליידער פון היימישען טוך, און די קאָ-
מיטעס פון „ניט קאָרעספּאָנדירען“. אַז דער אונפערמייד-
ליכער וואוקס פון פיינדליכקייט איז געוואָרען אַלץ שטאַר-
קער, האָט זיך אויך ענטוויקעלט די געוואַלטיגע דירעקטע
אַקציע, ווי למשל, אין דעם ענין פון דער פּערניכטונג
פון רעוועניו-סטעמפּס, אָדער די טהעטיגקייט בנוגע צו די
טהעע-שיפען, אָדער דערמיט, וואָס עס איז ניט צוגעלאָ-
זען געוואָרען, אַז דער טהעע זאָל אַרונטער גענומען
ווערען פון די שיפען, אָדער דערמיט, וואָס מען האָט איהם
אָוועקגעלייגט אין אַפייכטען פלאַץ, אָדער דערמיט, וואָס מען
האָט איהם נאָר אין גאַנצען אַריין געוואָרפּען אין וואַסער, ווי
אין באַסטאָן, אָדער דערמיט, וואָס מען האָט געצוואונגען
דעם אייגענטהימער פון דעם טהעע-שיף אָנצוצינדען זיין
אייגענע שיף, ווי דאָס איז געווען אין אַנאַפּאָליס. דאָס אַלץ
זיינען טהעטיגקייטען, וועלכע אונזערע געוועהנליכסטע
טעקסט-ביכער דערצעהלען, און, נאָטירליך, ניט פּערדאָ-
מענדיג עס, האָטש זיי זיינען אַלע — פּעלע פון דירעקט-
טער אַקציען גענען די געזעצליך-געשטעלטע אויסאָרי-
טעט און גענען דעם אייגענטהומס-דעכט. ווען איך מאַך
אויף זיי אויפּמערקזאַם און אויף עהנליכע טהעטיגקיי-
טען, איז עס נור, אום צו פּעווייזען די יעניגע, וועלכע
קענען פלוז ווידערהאַלען דאָס, וואָס אַנדערע זאָגען, אַז
דירעקטע אַקציען איז אימער-צו
געברויכט געוואָרען און האָט די
היסטאָרישע הסכמה פון דעם זעל-
בען פּאָלק, וועלכער פּערדאָמט זיי
איצט. דזשאָרזש וואַשינגטאָן, הייסט עס, איז גע-
ווען דער פיהרער פון דער „ניט-אימפארטאַציאָנס-פּער-
זינדונג“ פון די קאָלאָניסטען פון ווירדזשיניאַ. איצט וואָלט

ער מסתמא נעקראָנען אָן אינדזשאַנקשאַן פון אַ געריכט,
פון צו היטען זיך צו בילדען אַזא פערבאָנד. און ווען ער
וואָלט עס דאָך געטהאָן, וואָלט ער בעשטראָפּט געוואָ-
רען פאַר פעראַכטונג פון געריכט.

ווען דער גרויסער קאמפף צווישען דער נאָרד און דער
סאַוט האָט געוואָרען אַלץ הייסער און הייסער, איז עס ווי-
דער געווען די דירעקטע אַקציע, וועלכע איז געקומען פאַר
דער פאָליטישער אַקציע, און איך מוז דאָ בעמערקען, אז
די פאָליטישע טהעטיגקייט ווערט קיינמאָל ניט פאַרגענו-
מען און אויסגעפיהרט, ביז די דרעמלענדע מוחות ווערען
ניט אויפגעוועקט צוערשט פון דירעקטע אַקטען פון פראָ-
טעסט געגען די עקזיסטירענדע פערהעלטניסע.

די געשיכטע פון דער אַנטי-שקלאַפּעריי-געוועגונג און
פון דעם בירגער-קריע איז איינער פון די גרעסטע פאַראַ-
דאָקסען, האָטש די געשיכטע אין אַלגעמיין איז אַ קייט
פון פאַראַדאָקסען. רעדענדיג פאָליטיש, זיינען עס
געווען די שטאַאַטען, וואָס האָבען אויפגעהאַלטען די שקלאַ-
פּעריי, וועלכע זיינען געווען צו גונסטען פון גרעסערער פריי-
הייט, צו גונסטען פון דער זעלבסט-שטענדיגקייט פון דעם
איינצעלנעם שטאַאַט געגען די אַריינמישונג פון דער רעניע-
רונג פון די פּעראַייניגטע שטאַאַטען; פאָליטיש ריידענדיג,
זיינען עס געווען די שטאַאַטען, וואָס זיינען געווען געגען
שקלאַפּעריי, און וועלכע האָבען אויך ניט געהאַט די אינ-
סטימוציע פון שקלאַפּעריי, וועלכע זיינען געווען פאַר
אַ שטאַרקע צענטראַליזירטע רעניערונג, וועלכע ווי די
'אַבשאַפּטער' האָבען גע'טענה'ט, און מיט פולען רעכט,
מוז זיך אַלץ ווייטער און ווייטער ענטוויקלען צו אַלץ מעהר
און מעהר טיראַנישע פאַרמען, וואָס האָט אויך פאַסירט. זייט
דער ענדע פון דעם בירגער-קריע איז פאַרטוועהרענד פאַר-
געקומען די פערבאָנונג דורך די צענטראַלע מאַכט פון דאָס
וואָס איז פרייהער געווען די זאך פון יעדען שטאַאַט בעזונ-

דער. די ווידזש-שקלאפען און זייערע קעמפפע פון חיינט צו טאג ווערען אימער געבראכט אין צוואמענשטויס מיט דייעזער פעדעראלער מאכט, געגען וועלכע דער שקלאפען האלטער האט פראטעסטירט (מיט פרייהייט אויף זיינע ליפען מיט שקלאפעריי אין זיין הארץ).

רעדענדיג ווידער פון דעם שטאנד-פונקט פון מאראל, זיינען עס געווען די שטאטמען, וואס האבען ביי זיך גיט געהאט קיין שקלאפעריי, וועלכע זיינען געשטאנען פעסט פאר א ברייטערע מענשליכע פרייהייט, וועהרענד די, אב-שפאלטער*) זיינען געווען פאר ראסען שקלאפעריי. אבער אויף אן אלגעמיינעם אופן בלויז; דאס הייסט, א מאיא-ריטעט פון די נאָרד מענשען, גיט זייענדיג געוואוינט צו דער ווירקליכקייט פון גענער-שקלאפעריי ארום זיי, האבען געטראכט, אז דאס איז וואהרשיינליך געווען א טעות, און דאך זיינען זיי גיט געווען אין א גרויסער היילעניש איהר אבצושאפען. בלויז די אַבאָליציאָניסטען, און דייע זיינען געווען, פעהעלטניסמעסיג, גאנץ וועניג, זיינען געווען די אמת'ע מאראליסטען, פאר וועמען די שקלאפעריי זעלבסט — גיט צושפאלטונג אָדער פעראייניגונג — איז געווען די הויפט-פראגע. און ווירקליך, אזוי הויפט-וויכטיג איז זי פאר זיי געווען, דאס א היבשע צאָהל פון זיי זיינען געווען פאר די אויפלייזונג פון דער יוניאן, פערטהיידענדיג, דאס די נאָרד זאָל געהמען די איניציאטיווע אין דער אויפ-לעזונג-טהעטיגקייט, כדי די נאָרד מענשען זאָלען גיט דאָר-פען טראָגען אויף זיך די שאַנדע און דעם פאָרוואָרף, דאס זיי האלטען די גיעגערס אין קייטען.

געוויס זיינען געווען אלערליי סאָרטען מענשען מיט אלערליי טעמפערעמענטען צווישען די יעניגע, וועלכע האָ-

(*) אויף ענגליש "סעסעשיאָניסט", אזוי האָבען זיך גערופען די שטאטמען, וועלכע האָבען זיך אַבגעשפאלטען פון דער יוניאן, פון די פער-פעראייניגטע שטאטמען.

בען פערמחיידיגט די אָבשאַפונג פון שקלאַפּעריי. עס זיינען געווען קווייקערס, ווי ווהיטירט (און אין דער טהאט, דאָס זיינען די קווייקערס, וואָס ווילען דעם פריעדען, ווי גרויס עס זאל גיט זיין דער פרייז, וועלכע האָבען גאָר די ערשטע שוין אַגיסירט געגען די נעגער-שקלאַפּעריי). עס זיינען גע- ווען אויך געמעסיגטע פּאָליטישע אַקציאָניסטען, וועלכע האָבען פאַרגעשלאָגען אַבזאָקופּען די שקלאַפּען, אַלס דעם בעסטען און ביליגסטען וועג, און עס זיינען אויך געווען שטאַרקע געוואַלט-מענשען, וועלכע האָבען געגלויבט אין געוואַלט, און טאַקי איהר אויך פראַקטיצירט.

וואָס אנבעטרעפט דאָס, וואָס די פּאָליטיקער האָבען געטהאָן, איז דאָס איין לאַנגער צעטעל פון 30 יאָהר פון פּרעה-מאַכעריי, פון פּרעהאַנדלען, און פון פּרובירען אויפ- צוהאַלטען דאָס, וואָס עס איז געווען, ווי עס איז געווען, פון צו-צוואַרפען ביינדלאַך צו ביידע זייטען, ווען די פּער- העלטניסע האָבען געפאַרדערט, אַז עטוואָס זאל געטאָן ווע- רען, אָדער, אַז עס זאל געמאַכט ווערען אַן אָנשטעל, אַז עפעס ווערט געטהאָן. אָבער דער שיקזאַל איז געווען געגען שקלאַפּעריי. די סיסטעם איז אין זיך צוזאַמענגעפראַכען געוואָרען און די דירעקטע אַמציאָניסטען פון דרויסען האָ- בען אַלץ ברייטער געמאַכט די שפּאַלטען אין די ווענט פון דער שקלאַפּען-געביידע.

צווישען די פּערשיעדענע אויסדריקע פון דירעקטער רעבעלליאָן איז געווען די אָרגאַניזאַציע פון דעם „אונטער- אירדישען אייזענבאַהן“. די מייסטע מענשען, וועלכע האָ- בען געהערט צו איהר האָבען געגלויבט אין ביידע סאָרטען טהעטיגקייט. אָבער ווי שטאַרק זיי האָבען טהעאָרעטיש געגלויבט אין דאָס רעכט פון דער מאַיאָריטעט צו פּערפאַ- סען און דורכצופיהרען געזעצע, האָבען זיי אָבער עס גיט גע- גלויבט אין דעם פונקט פון שקלאַפּעריי. מיין זיידע איז גע- ווען אַ מיטגליעד פון דיזער אָרגאַניזאַציע. גאָר פיעלע אַנ-

טלויפענדע שקלאפען האָט ער געהאַלפּען אויף זייער וועג צו קאנאָדאַ. ער איז געווען אַ זעהר געדולדיגער, געזעץ-געהאָר-כענדער מאַן, אין פיעלע היגיוכטען, האָט שוין אַיך האָב אָפּט געטראַכט, דאָס ער האָט רעספּעקטירט דאָס געזעץ וואָהר-שוינליך דערפאַר, ווייל ער האָט געהאַט זעהר וועניג צו טהאָן מיט איהם, פיהרענדיג שטענדיג אַ לעבען פון אַ פּיאָ-ניער, איז דאָס געזעץ אין אַלגעמיין געווען גאַנץ ווייט פון איהם, און דירעקטע אַקציען איז פאַר איהם געווען אַ מוֹד-זאָך. אָבער ווי עס זאָל ניט זיין, און ווי גרויס עס האָט גע-מענט זיין זיין אַכטונג פאַר דעם געזעץ, האט ער אָבער ניט געהאַט דעם מינדעסטען רעספּעקט פאַר די שקלאַפּעריי-גע-זעצע, אפילו ווען זיי זיינען געמאַכט ביי אַ צעהן מאָל מאַ-יאָריטעט, און ער האָט גאַנץ געוויסענהאַפּט געבראַכען, יע-דען איינציגען געזעץ, וואָס איז איהם אויסגעקומען.

עס זיינען געווען צייטען, ווען אין דער טהעטיגקייט פון דעם, אונטער-אירדישען אַייזענבאַהן, איז גויטווענדיג געווען געוואַלט, איז זי אויך אָנגעווענדעט געוואָרען. אַיך דערמאָן זיך אָן אַ געשיכטע, וואָס אָן אַלטע פריינדין האָט מיר דער-צעהלט ווי אַזוי זי און איהר מוטער האָבען געוואַכט אַ גאַנ-צע גאַכט ביין טהיר, וועהרענד אַ שקלאַף, וועמען מען האָט געהאַלטען אין איין זוכען, איז געווען פערבעהאַלטען אין זיי-ער קעלער. און האָט שוין ביידע האָבען געשטאַמט פון די קוויקערס און זייערע געפיהלען זיינען געווען געגען געוואַלט, דאָך איז געווען אָנגעגרייט אַ ביקס אויפ'ן טיש. גליקלי-כער-ווייזע האָט דער ביקס ניט געדאַרפט געברויכט ווערען יענע גאַכט.

ניט לאַנג צוריק האָב אַיך געלעזען אַ בריעף אין דעם 'שיגאַנאַ דעילי סאַשעליסט', פון דעם סעקרעטאַר פון דעם לואיזווילער לאַקאַל פון דער סאַציאַליסטישער פאַר-טיי צו דעם נאַציאָנאַל-סעקרעטאַר, פערלאַנגענדיג, דאָס אַנשטאַט פראַנק באַהן, וואָס איז געווען אַנאַנסירט אַלס

רעדנער אין זייער שטאָט, זאָל מען שיקען אַן אַנדער
רעדנער, וואָס איז ניט משוגע און געפערליך. מר. דאָבבס,
דער סעקרעטאַר, ברענגט די פּאָלגענדע ציטאַטען פון
באָהן'ס רעדע: „וואָלטען די מעקנאַמאַראַס געווען ערפּאָלג-
רייך אין זייער פערטהיידיגונג פון די אינטערעסען פון
דעם אַרבייטער-קלאַס, וואָלטען זיי געווען גערעכט פונקט
ווי דזשאָהן בראון וואָלט געווען גערעכט, ווען ער וואָלט
געהאַט ערפּאָלג אין בעפרייען די שקלאַפּען. אונזשיסענ-
הייט איז געווען דער איינציגער פערברעכען פון דזשאָהן
בראון און אונזשיסענהייט איז דער איינציגער פערברעכען
פון די מעקנאַמאַראַס.“ אויף דעם מאַכט מר. דאָבבס אזא
מין פירוש: „מיר בעשטרייטען אויסדריקליך די בעהויפ-
טונגען, וואָס זיינען דאָ געמאַכט געוואָרען. דער פערזוך
צו ציהען אַ פאַראַלעל צווישען דער אָפּענער — ווען זאָ-
גאַר אירטהימליכער — רעבעלליאַן פון דזשאָהן בראון פון
איינ זייט און די געהיימע און די מערדערישע מעטאָדען
פון די מעקנאַמאַראַס אויף דער אַנדערער זייט, בעווייזט
ניט נור אַן אויבערפּלעכליכען דענקען נור אַ העכסט-גע-
פּעהרליכען דורך די שלום-פּאָלגערונגען, וועלכע קענען גע-
צויגען ווערען פון אַ זעלכע בעהויפטונגען.“

עס איז קלאָר, דאָס מר. דאָבבס איז זעהר אונזשיסענד
איבער דעם לעבען און טהעטיגקייט פון דזשאָהן בראון.
דזשאָהן בראון איז געווען אַ געוואַלט-מענש. ער וואָלט צו-
ריקגעוויזען מיט צאָרן אירגענד וועמעס פערזוך צו מאַכען
מענשען דענקען, אז ער איז געווען עטוואָס אַנדערעס. און
ווען אַ מענש גלויבט אין געוואַלט, איז עס פאַר איהם בלויז
אַ פּראַגע, אויף וועלכען אופן וועט עס אַם שטאַרקסטען
ווירקען. און דזיזעס קען נור בעשטימט ווערען דורך די
קענטניס פון די אומשטענדען און דורך די מיטלען, וואס איי-
נער האָט פאַר די אויספהירונג פון זיינע פּלענער. דזשאָהן
בראון האָט זיך קיינמאָל ניט אָפּגעשראַקען פון קאָנספּיראַ-

טיווע מעמאָדען. די יעניגע, וועלכע האָבען געלעזען די אויטאָביאָגראַפיע פון פרעדעריק דונלאס און די מעמוואַרען פון לוסיקאַלמאַן, וועלען זיך דערמאָנען, דאָס איינער פון די פלענער, פערטראַכט פון דזשאָהן בראון, איז געווען צו אָר-נאַמיזירען אַ קייט פון בעוואָפּענטע לאַנערען אין די בערג פון וועסט ווירדזשיניאַ, צו שיקען געהיימע שלוחים צווישען די שקלאַפּען, אויפרייצען זיי צו אַנטלויפּען אין דיזע לאַנערען און דאָרט אָננעהמען אַזעלכע מיטלען, וועלכע די צייט און די אומשטענדען וועלען פאַרדערען, אום אַרויסצורופּען אַ ווייטערע רעבעלליאַן צווישען די גענערס. דאָס דיזער פלאַן האָט זיך נישט איינגעגעבען, איז עס געווען נור דערפאַר, ווייל דער פערלאַנג נאָך פרייהייט איז געווען זעהר שוואַך צווי-שען די שקלאַפּען גופא.

שפעטער, ווען די פאָליטישענס אין זייער אונגענדליכע פעהיגקייט צו טהאָן אלעס קרום, האָבען צונויפגעמייסט-רעוועט אַ פרישען פלאַן, ווי דאָס נישט צו-טהאָן, וועלכער איז בעקאַנט אונטער דעם נאָמען, דער קענועס-געבראָסקאַ-אַקט, און וועלכער האָט איבערגעלאָזען די פראַגע פון שקלאַ-פעריי פאַר די קאָלאָניסטען צו ענטשיידען, האָבען די דירעק-טע אַקציאָניסטען פון ביידע זייטען געשיקט כלומר שטודיגע קאָלאָניסטען אין די טעריטאָריע, וועלכע האָבען עס געזאָלט פיהרען דעם קאָמפּף וועגען דעם, צו יע, צו נישט קיין שקלאַ-פעריי. די, וועלכע זיינען געווען פאַר שקלאַפּעריי, און וועל-כע זיינען די ערשטע אָנגעקומען, האָבען אויף שנעל פער-פאַסט אַ קאָנסטיטוציע, וואָס אַנערקענט שקלאַפּעריי, און האָבען פערפאַסט אַ געזעץ, וואָס האָט בעשטראָפּט מיט טויזנט אירגענד איינעם, וועלכער האָט געהאַלפּען אַ שקלאַפּ צו אַנטלויפּען. אָבער די, פרייע-פאָדען-מענשען, די, וועל-כע זיינען געקומען אַ ביסעל שפעטער, ווייל זיי זיינען געקו-מען פון פיעל ווייטערע שטאַטען, האָבען געמאַכט אַ צוויי-טע קאָנסטיטוציע, און האָבען זיך ענטזאָגט גאָר אין גאַנצען

צו אנערקענען די געזעצע פון דער אנדערער פארטיי. און דזשאהן בראון איז דאָרט געווען, געהענדיג אַנטהייל אין דער גאַנצער געוואַלט־טהעטינקייט, קאַנספּיראַטיווע, אָדער עפענטליכע; ער איז געווען "א פערד־גנב און א מערדער" אין די איינען פון די אַנשמענדיגע, פריעדליכע פאליטישע אַק־ציאָניסטען. און עס איז גאָר קיין ספק ניט, דאָס ער האָט גע'גנב'עט פערד, קיינעם ניט לאָזענדיג וויסען וועגען דעם, אַז ער גייט ווי גנב'ענען, און דאָס ער האָט געטויט מענשען, וועל־כע ויינען געווען פאַר שקלאַפּעריי. ער האָט אַזוי געהאַנדעלט גאַנץ אָפט, ביז זיין לעצטען פערזוך אויף האַרפּערס פעררי. אויב ער האָט ניט געברויכט קיין דינאַמיט, איז עס דערפאַר, ווייל דינאַמיט איז גאָר דאָן ניט ערשינען, אַלס אַ פראַקטי־שע וואַפע. ער האָט אויסגעפיהרט פיעל מעהר אַבזיכט־ליכע אַטאַקעס אויף מענשליכע לעבענס, ווי די ברידער מעקנאַמאַראַס, וועמען דער סעקרעטאַר דאָבס פערדאָמט פאַר זייערע "מערדערישע מעטאָדען". און דאָך די געשיכ־טע האָט ניט פערפעהלט צו פערשטעהן דזשאַהן בראון. די מענשהייט ווייס, דאָס האָטש ער איז געווען אַ געוואַלט־מענש, מיט מענשליכע בלוט אויף זיינע הענד, וועלכער איז געווען שולדיג אין הויך־פערראַטה און איז פאַר דעם אויפגע־האַנגען געוואָרען, דאָך איז זיין נשמה געווען אַ גרויסע, אַ שטאַרקע, אַ זעלבסטלאָזע נשמה, וועלכע האָט ניט געקאָנט פערטראָגען דעם שרעקליכען פערברעכען, וועלכער האָט געהאַלטען 4 מיליאָן מענשען, ווי שטומע חיות, און האָט פּעשלאָסען, דאָס צו ערקלערען אַ מלחמה געגען דעם איז אַ הייליגע, אַ געטליכע פליכט. (דזשאַהן בראון איז געווען אַ שטאַרק רעליגיעזער מענש, אַ פרעסביטעריאַנער).

אַט דורך און צוליעב די דירעקטע אַקטען פון די אַנ־זאָנער פון אַסאָציאַלער ענדערונג, צו זיי ויינען פון אַ פריעד־ליכער, אָדער געוואַלטיגער נאַטור, ווערט דער מענשליכער געוויסען, דער געוויסען פון דער מאַסע, אויסגעוועקט צו

דער נויטווענדיגקייט פון אן ענדערונג. עס וואלט געווען זעהר נאָריש צו זאָגען, דאָס גאָר ניט גוטעס קומט קיינמאָל ניט אַרויס פון פאָליטישער טהעטיגקייט. מאַנכעס מאָל ווערט געטהאָן עטוואָס גוטעס אויך אויף דיעזען וועג, אָבער דאָס פאַסירט דאָן, ווען די איינצעלנע רעפּעלליאַן, געפּאָלגט פון אַ מאַססען-רעפּעלליאַן, האָט געצוואונגען דערצו. די דירעקטע אַקציען איז אימער-צו דער איניציאַטאָר, דורך וועלכען די גרויסע מאַסע גלייכגילטיגע קומט צום בעוואוסט-זיין, דאָס די אונטערדריקונג איז שוין אינערטרענליך.

מיר ליידען איצט פון אַ שקלאַפּעריי אין לאַנד, און ניט נור אין דיזען לאַנד, נור אין אַלע יענע טהיילען פון דער וועלט, וועלכע געניסען די זעהר צווייפּעלהאַפּטע ברכה פון ציוויליזאַציע, און פונקט ווי די נעגער-שקלאַפּעריי, אַזוי האָט אויך אונזער שקלאַפּעריי אַרויסגערופען אין לעבען ביידע סאָרטען טהעטיגקייט, די דירעקטע אַקציען און די פאָליטישע. אַ געוויסער פּראָצענט פון אונזער בעפּעל-קערונג (און וואָהרשיינליך אַ פּיעל מלענערער פּראָצענט, וויפּיעל די פאָליטישענס זיינען געוועהנט אָנצוגעבען אויף זייערע מאַסענפּערזאָמלונגען), בעשאַפט דעם מאַטעריעלען רייכטום, אויף וועלכען מיר אַלע איבעריגע לעבען; פונקט, ווי די 4 מיליאָן נעגער-שקלאַפּען האָבען אויפּגעהאַלטען ד, גאַנצע מאַסע פאַראַזיטען אויף זיך. דיזע זיינען די לאַנד און פּעקטאָרי-אַרבייטער.

דורך די ווירקונג פון אינסטיטוציען, וועלכע קיינער פון אונז האָט ניט בעשאַפּען, נור האָט געפונען זיי עקזיסטירענדיג, ווען ער איז געקומען אַהער, זיינען די אַרבייטער, דער אַבסאָלוט וויכטיגסטער טהייל פון דער גאַנצער סאָציאַלער געביידע, אָהן וועמעס אַרבייט קיינער וואָלט ניט גע-האַט ניט קיין גאַהרונג, ניט קיין קליידונג און ניט קיין חיוּ צו וואוינען, געראַדע די יעניגע, וואָס בעקומען דאָס וועניג-סטע צום עסען, צו קליידען זיך און דאָס וועניגסטע פון אַ

היים, שנין ניט רעדענדיג פון זייער מַחִיל פון די אַנדערע סאַציאַלע נוצען, מיט וועלכע די איבעריגע פון אונז האָבען עס געדאַרפט זיי פּערזאָנען, ווי ערציהונג, למשל, אָדער אַרטיסטישען גענוס.

דיזע אַרבייטער האָבען אויף אַזאַ אָדער אַנאַנדער אופן פּעראַייניגט זייערע קרעפטען, אום צו זעהן, וואָס פאַר אַ פּערבעסערונג פון זייער לאַגע זיי קענען אויספיהרען — צוערשט דורך די דירעקטע אַקציען, און דאָן דורך די פּאָליטישע אַקציען. מיר האָבען דאָ געהאַט אַלערליי אַרבייטער-פּערבאַנדען: די גראַדזש, די פאַרמער אַלייען, די קאָאָפּעראַטיווע פּעראַייניגונגען, קאָלאָניאַליזאַציען, עקספּערימענטען, גייטס אָוו לייבאַר, טרייד-יוניאָנס און די אינדאָסטריעל וואָרקערס אָוו דעי וואָרלד. זיי אַלע זיינען אָרגאַניזירט געוואָרען מיט דעם צוועק אַרויסצוקוועטשען פון די בעל-בתים אויף דעם עקאָנאָמישען געביט אַ ביסעל אַ בעסערען פרייז, אַ ביסעל בעסערע בעדינגונגען, עטוואָס קירצערע שטונדען, אָדער, פון דער אַנדערער זייט, צו וועהרען זיך געגען אַ פּערמינדערונג פון פרייז, געגען אַ פּערערגערונג פון די פּער-העלטניסע אָדער לענגערע אַרבייטס-שטונדען. קיינע פון זיי האָט ניט פּערזוכט צו געפינען אַן ענדליכע לייזונג פון דער סאַציאַלער מלחמה. קיינער פון זיי אַ חוץ די, אינדאָסטריעל וואָרקערס, האָט אנערקענט, אַז עס איז דאָ אַ סאַציאַלער קריגע, וואָס איז אויך אונפּערמיידליך אַזוי לאַנג, ווי די איצטיגע געזעצליכע און סאַציאַלע פּערהעלטניסע וועלען אָנהאַלטען. זיי האָבען אָנגענומען די אייגענטהום-אינסטיטוציאָנען, ווי זיי האָבען זיי געפונען. דיזע אַלע פּעראַייניגונגען זיינען בעשטאַנען פון דורכשניטס-מענשען מיט דורכשניטליכע פּערלאַנגען, און זיי האָבען זיך אונטער-נומען צו טאָהן דאָס, וואָס לויט זייער מיינונג, איז געווען מעגליך און פּערניפּטיג. זיי האָבען ניט געשוואָרען אויף אַ בעשטימטער אַליטישער פּראָגראַם, ווען זיי האָבען זיך

צווייטע יידישע ביבליאטעק אין פרעסע ארכיוו

אָרנאַנזירט, נור זיי האָבען זיך פּעראַייניגט פאַר דירעקטער
 אַקציע פון זייער אייגענער איניציאַטיווע, אַ דירעקטע אַק-
 ציע פון אַ פּאַזיטיווען אָדער נעגאַטיווען כאַראַקטער.
 אָהן צווייפּעל האָבען געמוזט זיין און עס זיינען אויך
 דאָ צווישען דיזע אַלע אָרנאַניזאַציען מענשען, וועלכע
 קוקען העכער, ווי די באַלדיגע, פּראַקטישע פּאַרדערונגען,
 וועלכע זעהען, דאָס די שטענדיגע ענטוויקלונג פון די קרעפ-
 טע, וועלכע ווירקען איצט, מוז אַרויסברענגען אַזעלכע
 פּערהעלטניסע, צו וועלכע עס איז אונמעגליך, אַז דאָס לע-
 בען זאָל זיך אונטערוואַרפען, און געגען וועלכע דאָס לעבען
 וועט פּראַטעסטירען און געוואַלטיג פּראַטעסטירען; דאָס
 עס מוז אַזוי טהאָן, אָדער אין גאַנצען אונטערגעהן. און
 אַזוי ווי עס איז געגען די גאַטור פון לעבען זיך אונטערצו-
 געבען אָהן אַ קאַמפּף, וועט עס נישט שטאַרבען אונטערטהע-
 ניג און שטיל. מיט צוויי און צוואַנציג יאָהר צוריק האָב
 איך זיך בעגעגענט מיט די מענשען פון דער פּאַרמער אַל-
 ליענס, וועלכע האָבען אַזוי גע'טענה'עט, מיט נייטס אַז
 לייבאַר-מענשען, וועלכע האָבען דאָס זעלבע געזאָגט, און
 מיט טרייד יוניאָניסטען, וועלכע האָבען דאָס זעלבע געזאָגט.
 זיי האָבען פּערלאַנגט גרעסערע ציעלען, ווי די פון זייערע
 אָרנאַניזאַציען, אָבער זיי האָבען זיך געמוזט רעכענען מיט
 זייערע ברידער-מיטגליעדער, ווי זיי זיינען געווען, און גע-
 טהאָן אַלעס, וואָס זיי האָבען געקאָנט, אום אויפצוטרייסלען
 זיי צו אַרבייטען פאַר זאַכען, וועלכע זיי האָבען יא געקאָנט
 פערשטעהען. און דאָס, וואָס זיי האָבען געקאָנט זעהען,
 איז געווען: גרעסערע פרייען, קירצערע שטונדען, וועניגער
 טיראַנישע אַרבייטס-פּערהעלטניסע. אויף דער שטופּע
 פון ענטוויקלונג, ווען דיזע בעוועגונג האָט זיך אָנגעפאַנגען,
 האָבען די לאַנד-אַרבייטער נישט געקאָנט אַיינזעהן, דאָס
 זייער קאַמפּף האָט אַ שיכות מיט די אַרבייטער אין די
 פּעקטאָריעס אָדער מיט די טראַנספּאָרט-אַרבייטער. אויך

האָבען די לעצטע ניט געזעהן, אז זייער קאמפף זאָל האָבען
עפּעס אַ שיכות מיט דעם קאמפף פון די פאַרמער. און
ווי דער אמת איז, אפילו איצט זעהען עס נאָך גאַנץ וועניגע.
זיי דאַרפֿען נאָך ערשט לערנען, אז עס איז דאָ איין גע-
מיינשאַפֿטליכער קאמפף גענען די יעניגע, וועלכע האָבען
פֿערבאַפֿט די ערד און די מאַשינען.

אונגליקליכערווייזע האָט די גרויסע פאַרמער-אַרגאָ-
ניזאַציאָן זיך אליין שוואַך געמאַכט און דאָן זיך פֿער-
ניכטעט גאָר אין גאַנצען דורך איהר גאַרישען יאָגען-זיך
נאָך פּאָליטישער מאַכט. זי האָט געהאַט גאָר אַ נישט-
קשה-דיגען ערפּאָלג אין דיזער הינזיכט אין געוויסע
שטאַטען, אָבער די קאָורטס האָבען ערקלערט זייערע
געזעצע אַלס ניט קאָנסטיטוציאָנעל, און דערמיט איז אויס-
געגראָבען געוואָרען דער קבר פאַר אַלע זייערע פּאָליטישע
זיעגע. דער אָרגינעלער פּלאַן פון דיזעזען-פאַרמער-פֿער-
באַנד איז געווען צו בויען זיינע אייגענע עלעווייטאָרס, וואו
זיי זאָלען האַלטען אין זאַפּאַס זייערע פּראָדוקטען, צוריק-
האַלטענדיג זיי פון דעם מאַרקעט, ביז זיי וועלען קענען
בעפרייט ווערען פון דעם ספּעקולאַנט. זיי האָבען אויך גע-
פּלאַנעוועט די אָרגאַניזירונג פון אייגענע בענק, וועלכע זאָ-
לען זיי אַרויסגעבען קרעדיט-בילעטען פאַר די אַריינגע-
לעגטע פּראָדוקטען. וואָלט דער פֿערבאַנד זיך פֿעסט
געהאַלטען ביי דיזען פּלאַן פון דירעקטער, געגענווייטיגער
הילפֿע, וואָלט ער לבל הפחות, וועניגסטענס פאַר אַ געווי-
סע צייט, געגעבען אונז אַן אילוסטראַציאָן, ווי אַזוי די מענ-
שען קענען זיך בעפרייען פון דעם באַנקיר און דעם קרע-
מער. געוויס, וואָלט עס סוף כל סוף געמוזט פּאָלען, סיידען
עס וואָלט אַזוי רעוואָלוציאָניזירט די מעגשליכע מחות,
דורך דעם ביישפּיעל, אז עס וואָלט געפיהרט צום אומ-
שטורץ פון דעם געזעצליכען מאַנאַפּאָל פון לאַנד און געלד;
וועניגסטענס וואָלט עס געהאַט אויסגעפיהרט אַ

גרויסען ערציערישען צוועק. ווי די מעשה איז, האָט דיזער פערבאנד זיך אָנגעהויבען יאָגען נאָך אַ שאַטען, און איז דערפאַר צו גרונד געגאנגען.

די נייטס אָוו לייבאָר איז געוואָרען כמעט ווי אונזער-דייטענד און מאַכטלאָז נישט דערפאַר, ווייל זי האָט פער-פעלט זיך צו בענוצען מיט דער דירעקטער אַקציע, אויך נישט צוליעב איהר פערצעפענען זיך מיט פאָליטיק, נור הויפטזעכליך דערפאַר, ווייל עס איז געווען אַ פערשיעדענ-אַרטיגע מאַסע אַרבייטער, וועלכע האָבען נישט געקענט פעראייניגען זייערע אָנשטרענגונגען אַזוי, אַז זיי זאָלען האָבען אירגענד אַ קענטיגע ווירקונג.

די טרייד יוניאָנס זיינען געוואָרען שטארק אַרום די זעלבע צייט, ווען די נייטס אָוו לייבאָר איז געוואָרען שוואַך, און האָבען אָנגעהאַלטען, האָטשט לאַנגזאַם, אָבער אָהן אַן אַכשטעל, זייער אַלץ גרעסערען וואַקס אין מאַכט. עס איז אמת, אַז דיזער וואַקסען איז נישט אימער געווען אַזוי שמענדיג, און איינצעלנע גרויסע אָרגאַניזאַציעס זיינען געוואָרען אויפגעבויט און ווידער צופאַלען געוואָרען. אָבער אין גרויסען און גאַנצען זיינען די טרייד יוניאָנס גע-ווען אַ וואַקסענדע מאַכט. זיי זיינען עס געווען, ווייל אַרעם, ווי זיי זיינען, און אונגעניגענד ווי זיי זיינען, זיינען זיי דאָך געווען אַ מיטעל, דורך וועלכען אַ געוויסער טהייל אַרבייטער האָט געקענט אַרויס ווייזען דירעקט זיין מאַכט, אום צו קריגען פון זייערע בעלי-בתים האָטשט נור אַ טהייל פון דעם, וואָס זיי האָבען פערלאָנגט פון דאָס, וואָס זייערע אומשמענדען האָבען זיי דיקטירט, אַז זיי מוזען קריגען. דער סטרייק איז זייער גאַטירליכע וואַפע, די יעניגע, וועלכע זיי האָבען אַליין געשמיעדט. עס איז דער דירעקטער קלאַפּ פון דעם סטרייק, פאַר וועלכען ניין מאָל פון צעהן דער באָס האָט מורא (גאַטירליך, זיינען דאָ פעלע ווען דער באָס איז צופרידען מיט אַ

סטרייק, אָבער דאָס איז גאַנץ זעלמען). און די אור-
זאכע, וואָרום ער האָט מורא פאַר אַ סטרייק, איז נישט
אָזוי פיעל דערפאַר, ווייל ער דענקט, דאָס ער קען נישט
געווינען, נור פשוט דערפאַר, ווייל ער וויל נישט זעהען אַן
אונטערברעכונג אין זיינע געשעפטען. דער געוועהנלי-
כער באָס האָט נישט פיעל מורא פאַר אַ קלאַסענבעוואוסטען
וואוט. עס זיינען דאָ גענוג שעפער, וואו איז ער מענט
רעדען וועגען סאָציאַליזם אָדער אירגענד אַן אנדער
פאָליטישע פראָגראַם אַ גאַנצען טאָג לאַנג; אָבער, אויב
איז ער הויכט אַן צו רעדען וועגען, יוניאָניזם, קענט איז ער
גלייך ערוואַרטען צו ווערען געסעקט, אָדער אין גינסטיגסטען
פאַל, צו קריגען אַ וואַרנונג צו האַלטען מויל. וואָרום? נישט
דערפאַר, ווייל דער באָס איז אָזוי קלוג און ווייז, אַז
פאָליטיק איז אַ זומפ, אין וועלכען דער אַרבייטער וועט
פערזינקען, אָדער ווייל ער פערשטעהט, אַז דער פאַ-
ליטישער סאָציאַליזם ווערט גאָר גאַנץ ראַשיג אַ מיטעל-
קלאַס-בעוועגונג. ניין, נישט דאָס. ער גלויבט טאַקע, אַז
סאָציאַליזם איז אַ זעהר שלעכטע זאַך, אָבער ער איז
דאָך אָזוי ווייט. פון דער אנדער זייט אָבער ווייז ער,
דאָס ווען זיין שאַפ ווערט אַ יוניאָן-שאַפ, וועט ער האָ-
בען צרות שוין באלד. זיינע, הענד' וועלען ווערען רע-
בעלליש. ער וועט דארפען מאַכען נייע אויסגאַבען פאַר
די פערבעסערונג פון זיין פעקטאָרי, ער וועט האָבען
צו בעשעפטיגען אַרבייטער, וועלכע ער גלייכט נישט,
און אין פאַל פון אַ סטרייק קען ער ערוואַרטען, אַז
זיין מאַשינערי און זיין געביידע זאָלען אויף וועלכען
עס-איז אופן שטאַרק בעשעדיגט ווערען.

עס ווערט אָפט געזאָגט, און פיעלע ווידערהאָלען עס
אויף דעם שטייגער פון פאָפּולאַרען, דאָס די באַסעס זיינען
קלאַסענבעוואוסט, דאָס זיי האַלטען זיך פעסט צוזאַמען פאַר
זייערע קלאַסען-אינטערעסען, און דאָס זיי זיינען גיכער פער-

מינ צו ליידען אירנענד וועלכען פערזענליכען פערלוסט און שאדען, ווי צו זיין פאלש צו זייערע געמיינשאפטליכע אינטערעסען. די מעשה איז נאָר ניט אזוי. די מאַיאָריטעט פון די געשעפטסלייט זיינען פונקט ווי די מאַיאָריטעט פון די אַרבייטסלייט. זיי טראַכטען פיעל, פיעל מעהר ווענען זייערע פערזענליכע אינטערעסען, ווי ווענען די אינטערעסען פון זייער קלאַס. און עס איז זיין פערזענליכער פערלוסט, וואָס דער באַס זעהט, ווען ער ווערט געסטראַשעט פון אַ יוניאן.

נאָן ווייס יעדער, אז אַ סטרייק, מאַכט ניט אויס גרויס צו קליין, מיינט אימער געוואַלט. קיין אונטערשיעד וואָס די אַרבייטער גלייכען בעסער פריעדען אָדער קריעג, אָבער אַ סטרייק איז דאָך אימער קריעג, מלחמה. אויב דאָס איז אַ טעלעגראַף-סטרייק, מיינט עס דאָס צושניידען פון די דראַטען און דאָס ברענגען פון כלומר שטדיגע סקעבס, וועלכע זאָלען קאָלירע מאַכען די אינסטרומענטען; אויב דאָס איז אַ סטרייק אין אַ שטאָהל-מילל, מיינט עס דאָס שלאָגען פון סקעבס, דאָס ברעכען פון פענסטער און דאָס רואינירען פון קאָסטבאַרע ראָללערס און אַנדערע מאַשינעריע; אויב דאָס איז אַ מיינער סטרייק, מיינט עס די פערניכטונג פון די ווענען און בריקען און אויפרייסונג פון טיללען; אויב דאָס איז אַ קליידער-מאַכער-סטרייק, מיינט עס אַ פייער, פון וועלכען קיינער ווייס ניט, ווי ער איז געקומען אָדער דאָס וואַרפען פון שטיינער דורך די פענסטער, אָדער אַמאָל אַ שטיין אין דעם מאָנאָפּעקטשורערס אייגענע קאַפּ; אויב עס איז אַ סטרייט-קאַר-סטרייק, מיינט עס אויפגעריסענע שינעס אָדער פערבאַריקאָדירטע מיט אַש-פעסלעך, מיט איבערגעקעהרטע וואָגענס און אזוי ווייטער; אויב עס איז אַן אייזענבאַהן-סטרייק, מיינט עס, טויזנטע אינזשינערס, פערבלאָאָדזשעטע פראַכטציגע; אויב עס איז אַ בילדינג סטרייק, מיינט עס אויפגעריסענע געביידען. און שטענדיג

און איבעראל מיינט עס קעמפפע צווישען סטרייק-ברעכער
און סקעפס גענען סטרייקער און סטרייק-סימפאטיזירער,
צווישען דעם פאלק און דער פאליציי.

פון דער זייט פון די באַסעס ווערען געבראכט אין אַנ-
ווענדונג זוך-ליכטער. עלעקטרישע דראַטען, פּריזאָנס, בול-
פענס, דעטעקטיווס און פּראָוואַקאָטאָרס, גוואַלד קידנעפינג
אין אַרויסווייזונג און יעדער מיטעל, וואָס זיי קענען נור אַנ-
ווענדען פאַר די דירעקטע בעשיצונג, אַ חוץ דער ענדליכער
אויפּפאַרדערונג נאך הילפע פון דער פּאָליציי, מיליץ,
שטאַט קאָנסטאַבולערי און רעניערונגס-סאַלדאַטען.

יעדער ווייס דאָס, יעדער שמייכעלט, ווען יוניאָן-
בעאַמטע ערקלערען, אַז זייערע אָרגאַניזאַציאָנען זיינען
פריעדליכע און געזעצליכענדיק, ווייל יעדער ווייס, אַז זיי
זאָגען פשוט ליגען; זיי ווייסען אַז געוואַלט ווערט גע-
ברויכט סיי אָפּען און סיי געהיים. און זיי ווייסען, אַז זי ווערט
געברויכט, ווייל די אַרבייטער קענען זיך אַנדערש ניט
העלפען, ווען זיי ווילען ניט גלייך אויפגעבען זייער קאַמפּף.
אויך קענען זיי ניט פערביטען ווערען אויף יענע פערניכ-
טענדע משוגעים, וועלכע טהוען עס אויס ליכענע צו קונסט.
די אַרבייטער טהוען עס, ווייל זיי זיינען געצוואונגען דערצו.
די מענשען אין אַלגעמיין פערשטעהען, דאָס זיי טהוען
דיזע זאַכען צוליב די שטרענגע לאַגיק פון אַ לאַגע, וועל-
כע זיי האָבען ניט בעשאַפען אָבער וועלכע צווינגט זיי צו
דיזע אַמאָקען, אום צו קענען לעבען, און אויב ניט, אום
צו אונטערגעהן אין דעם טיעפען זומפ פון אַרימקייט, וועל-
כע-לאַזט דעם טויט צו געפינען-זיי אין דעם האָספיטאַל
פאַר-אַרימע, אָדער אין גאַס, אָדער אין-טייך. דאָס איז
די שרעקליכע ברירה, וואָס די אַרבייטער-האַבען, און
דאָס איז עס, וואָס מאַכט-די צאַרטעסטע, די גוט-הערציג-
סטע מענשען, וועלכע זיינען בערייט צו העלפען און צו
פערלייכטערען די ליידען פון אַ פערוואונדעטען חונד, אָדער

צו ברענגען אין הויז א פערבלאנדזשעטע קעצעלע, אָדער
אָבצוטערעטען אָן א זייט און אויסצומיידען אַרויפצוטער-
טען אויף א וואָרם — אָנצואווענדען געוואַלט געגען זייערע
מיט-מענשען. זיי ווייסען, ווייל די פאָקטען האָבען זיי
געלערענט, אז דאָס איז דער אײנציגער וועג
צו געווינען, אויב זיי קענען איבערהויפט געווינען.
און עס איז מיר אויסגעקומען העכסט לעכערליך, דאָס
א פערזאָן זאָל ענטפערען ווען מען ווענדט זיך צו איהם
נאָך הילפע פאַר א סטרייק, וואָס מען מוז גלייך האָבען,
— וואוט, כדי איהר זאָלט האָבען די מאַכט, ווען די
נעכסטע וואהל איז אין זעקס מאָנאַטען, אין א יאָהר אָדער
אין צוויי יאָהר אַרום.

צום אומגליק קענען נישט די מענשען, וועלכע ווייסען
אַס בעסטען, ווי געוואַלט ווערט אָנגעווענדעט אין יוניאָן-
קעמפּפּע, אַרויסקומען און ערקלערען: „אין דעם און
דעם טאָג, אויף אַזא און אַזא פּלאַץ איז אַזא און אַזא מין
טהאַט אויסגעפיהרט געוואָרען, און אַלס רעזולטאַט איז
דאָס און דאָס פון דעם באָס נאָכגעגעבען געוואָרען, אָדער
אַזא און אַזא באָס האָט אין גאַנצען נאָכגעגעבען. אַזוי
צו האַנדלען וואַלט געמיינט שטעלען אין געפאַהר זייער
פרייהייט און זייער מאַכט ווייטער אָנצוגעהן מיט'ן קאַמפּף.
דערפאַר מוזען די יעניגע, וואָס ווייסען אַס בעסטען, כאַ-
פּען אַ שווייג און לאַכען אין זייערע אַרבעלס, וועהרענד
די יעניגע, וואָס ווייסען גאָרנישט אָדער זעהר וועניג, האַל-
טען אין אײן פליידערען. פאַסירונגען און נישט צינגער מו-
זען קלאָר מאַכען זייער שטערונג.

פאַר די לעצטע עטליכע וואָכען האָט מען וועגען דעם
ענין פון דירעקטע אַקציען זעהר פיעל גערעט; אָבער עס
איז געווען גאַנץ וועניג זין אין דעם אַלעס. רעדנער און
שרייבער, וועלכע זיינען, גלויב איך, עהרליך איבערצייגט,
דאָס פּאָליטישע טהעטיגקייט און נור פּאָליטישע טהעטיג-

קייט קען געווינען פאר דעם ארבייטער זיין מלחמה, האָר-
 בען פערדאמט דאָס, וואָס זיי רופען, דירעקטע אַקציען
 (וואָס זיי מיינען ווירקליך, איז קאָנספּעראַטיווע געוואָלט)
 אלס די אורזאַכע פון אל-דאָס-בייז. א געוויסער אַסקאַר
 אַמעריןנער, אלס אַ ביישפּיעל, האָט ניט לאָנג געוואָלט אויף
 אַ מיטינג אין שיקאַגאָ, דאָס די היימאַרקעט-באַמבע
 פון 1886 האָט צוריקגעשטויסען די אַכט-שטונדען-בעווע-
 גונג אויף 25 יאָהר. נאָך זיין מיינונג, וואָלט די בעוועגונג
 דאָן געקרוינט געוואָרען מיט אַן ערפּאָלנ, ווען ניט די באַמ-
 בע. דאָס איז אַ גרויסער טעות. קיינער קען ניט אָב-
 מעסטען פינקטליך אין יאָהרען אָדער מאָנאַטען די ווירקונג
 פון אַ שטויס פאַרווערטס אָדער פון אַ צוריקשטויס. קיי-
 נער קען ניט בעווייזען, דאָס דער אַכט-שטונדען-קאַמפּף
 וואָלט געקאָנט געוואונען ווערען מיט 25 יאָהר צוריק.
 מיר ווייסען, דאָס דער אַכט-שטונדען-טאַג איז אָנגענומען גע-
 וואָרען, אַלס געזעץ אין אילינאָאיז אין 1871 אַ דאָנק דער
 פּאָליטישער טהעטיגקייט, איז אָבער געבליבען אַ טויטער
 בוכשטאַב. דאָס די דירעקטע אַקציען פון די ארבייטער
 וואָלט דאָן עס געקאָנט אויספירען, דאָס קען ניט בעוויי-
 זען ווערען; אָבער עס קען דעמאָנסטרירט ווערען, דאָס
 פיעלע מעהר שטאַרהע פאַקטאָרען, ווי די היימאַרקעט-
 באַמבע, האָבען געאַרבייט דאַנענען. פון דער אַנדער
 זייט, אויב די רעאַקציענערע ווירקונג פון דער באַמבע איז
 ווירקליך געווען אזא שטאַרקע, האָבען מיר דאָך געמעגט
 ערוואַרטען אז די ארבייטער און יוניאָן-פּערהעלמעניסע
 זאָלען זיין אין שיקאַגאָ פיעל ערנערע, ווי אין די שטעדט,
 וואו עס האָט ניט פאַסירט אזא זאַך. דער פאַקט אָבער
 איז, דאָס די אַלגעמיינע אַרבייט-פּערהעלמעניסע אין שיקאַ-
 גאָ, שלעכט ווי זיי זיינען, זיינען זיי פאַרט בעסער ווי אין
 פיעלע אַנדערע שטעדט, און די מאַכט פון די יוניאָנס איז
 מעהר ענטוויקעלט, ווי אין אירגענד אַן אַנדער שטאָדט

אויסער סאן פראנציסקא. אלזא, אויב מיר זאלען עטוואס
 בעשליסען ווענען דער ווירקונג פון דער היימארקעט-טרא-
 נעדע, דארף מען האבען דיווען פאקט אין זינען. פערזענליך
 דענק איך נישט, אז איהר איינפלוס אויף די קלאר-אויסגעש-
 פראכענע ארבייטערפועוועגונג איז געווען ווירקליך אזוי גרויס.
 דאס זעלבע וועט זיין איצט מיט דעם איצטיגען טומעל
 און געפילדער ווענען געוואלט. גארנישט פונדאמענטאלעס
 איז געענדערט געווארען. צוויי מענשען זיינען ארעסטירט
 פאר דאס, וואס זיי האבען געטאן (מיט 24 יאהר צוריק
 זיינען זיי אויפגעהאנגען געווארען פאר דאס, וואס זיי הא-
 בען נישט געטאן); סאנכע אנדערע קענען נאך ארעסטירט
 ווערען; אבער די לעבענס-כחות וועלען אָננעהן מיט זייער
 העבעלליאן נעגען די עקאנאמישע קייטען. עס וועט נישט
 זיין קיין אַבשטעל אין דיעזער מלחמה, מאכט נישט אויס,
 פאר וועלכען טיקעט די מענשען וועלען שטימען אָדער
 נישט שטימען, ביז די קייטען וועלען ווערען צובראכען.
 ווי וועלען די קייטען צובראכען ווערען? די אָנהענג-
 נער פון פאליטישער אַקציע זאָגען אונז, אז דאס וועט
 גור זיין דורך די פאליטישע טהעטיגקייט פון דער אַרביי-
 טער-קלאס פארטיי ביין שטים קאסטען; מיט דעם, וואס
 זיי וועלען זאָגען אַ דעה אין דעם בעזיץ פון די קוואלען
 פון לעבען און די פראדוקציע-אָנס-ווערקצייג; דורך דעם,
 וואס זיי וועלען וואומען, דאס די יעניגע, וואס האבען אין
 זייער מאכט די וועלדער, די מינען, די פארמס, די ווא-
 סער ווענען, די מיללען און פעקטאָריעס און האבען אויך
 די מיליטערישע מאכט זיי צו פערטהיידנען, וועלען אי-
 בערגעבען זייער הערשאפט, זייער גדולה צום פאלק.
 און דערווייל?

דערווייל זיי פריעדליך, פלייסנ, פאלג דעם געזעץ. זיי
 געדולדיג און שפאָרזאם (ווי סאָדעראַ האָט עס געזאָגט צו
 די טעקסיקאנער שקלאפען, נאָכדעם ווי ער האָט זיי פער-

קויפט צו וואָלל סטריט! אפילו, ווען מאַנכע פון אייך ווע-
רען בערויכט פון זייער שטיס-דעכט, רעכעללירט ניט גענען
דעם, ווייל דאָס קען צוריקהאַלטען דעם פאַרטשריט פון
דער פאַרטיי.

נון, איך האָב שוין געזאָגט, דאָס מאַנכעס גוטעס ווערט
צייטענווייז אויסגעפיהרט דורך די פּאָליטישע טהעטיגקייט
— און ניט דוקא דורך די פּאָליטישע טהעטיגקייט פון דעם
אַרבייטער-קלאָס. אָבער איך בין שטאַרק איבערצייגט, אז
דאָס ביסעל גוטע, וואָס ווערט געטהאָן, ווערט איבערגע-
וואויגען פון דאָס פיעל ביזע, וואָס די פּאָליטישע טהעטיג-
קייט ברענגט מיט זיך.

כמעט אלע געזעצע, וועלכע זיינען אין אָנפאַנג געפלאָ-
געוועט געוואָרען מיט דער אַפּזיכט צו העלפען די אַרביי-
טער, זיינען אָדער געוואָרען אומגעוואַנדעלט אין וואַפען
אין די הענד פון זייערע שונאים, אָדער זיי זיינען געבליבען
ווירקונגסלאָז, סיידען די אַרבייטער, דורך זייערע אָרגאַני-
זאַציאָנען האָבען דירעקט ערצוואונגען די אויספיהרונג פון
דיזע געזעצע. אזוי, דאָס סוף כל סוף איז עס די דירעקטע
אַקציאָן, צו וועלכע מען מוז זיך געהמען אום עפעס
אויסצופיהרען.

אַלס אַ ביישפּיעל, ווי אזוי דער געזעץ קען אומגעוואַנ-
דעלט ווערען אין עטוואָס שלעכטעם, האָטש ער איז גע-
מיינט געוואָרען צו זיין אַ ברכה פאַר'ן אַרבייטער, טהוט אַ
קוק אויף דעם אַנטי-טראַס-געזעץ, וועלכער, מען האָט
גערעכענט, דאָרף ברענגען נוצען דעם פאָלק בכלל און די
אַרבייטער בפרט. ניט לאַנג צוריק זיינען 250 אַרבייטער-
פיהרער פאַרגערופען געוואָהרען פאַר'ן געריכט צו פער-
ענטפערען זיך אויף די בעשולדיגונג דאָס זיי זיינען בעשא-
פער פון טראַסטיס.

אָבער דאָס שלעכטע פון איינצוגלויבען זיך אין די
גוטסקייט פון אינדירעקטער אַקציאָן איז פיעל, פיעל גרעסער,

ווי אזעלכע גאנץ אונפערדייטענדע רעזולטאטען. די הויפט-
שלעכטיגקייט איז, וואָס דאָס פערניכטעט די איניציאטיווע,
דערשטיקט דעם אינדיווידועלען רעבעללישען גייסט, לע-
רענט די מענשען צו פערלאָזען זיך אויף אימיצען אַנדערש
צו טהאָן פאַר זיי דאָס, וואָס זיי דאַרפֿען אליין טהאָן פאַר
זיך, וואָס זיי אליין קענען טהאָן פאַר זיך. ענדליך דאָס,
וואָס עס ברענגט אין לעבען דעם פאַלשען געדאַנק, דאָס
מיט דעם, וואָס מען ברענגט צוזאַמען אין אַ מאַסע דעם
שטומפּפּזין ביז עס ווערט אַ מאַיאָריטעט, ווערט דורך
דעם אייגענטימליכען כישוף פון דער מאַיאָריטעט די-
זער שטומפּפּזין אומגעוואַנדעלט אין שכל און ענערגיע.
דאָס הייסט, אז מענשען, וועלכע האָבען פערלאָרען די
געוואוינהייט צו קעמפּפֿען פאַר זיך זעלבסט, אַלעס איינ-
צעלנע, וועלכע האָבען זיך אונטערוואָרפֿען צי יעדער
אונגערעכטיקייט, וואַרטענדיג אויף דעם וואוקס פון דער
מאַיאָריטעט, וועלען פּלוצלונג אומגעוואַנדעלט ווערען אין
מענשליכע שטאַרקע עקספּלאָזיאַנס-שטאַפֿען בלויז דורך
דעם פּראָצעס פון צוזאַמענפאַקונג!

איך גיב צו, דאָס די קוואַלען פון לעבען, און דער גאַנ-
צער נאַטירליכער רייכטהום פון דער ערד, און די ווערקצייג,
וועלכע זיינען נויטיג פאַר די קאָאָפּעראַטיווע שאַפונג, מוזען
ווערען פריי פאַר אַלע. עס איז פאַר מיר אַ פּאָזיטיווע זי-
כערהייט, דאָס דער יוניאָניזם מוז זיך אויסברייטען און פער-
טיעפֿען זיינע ציעלען, אָדער ער וועט אונטערגעהן. און איך
בין זיכער, דאָס די לאַגיק פון די פאַסירונגען וועט איהם
צווינגען דאָס מיט דער צייט צו פערשטעהן. די אַרבייטער
מוזען לערנען, דאָס דער אַרבייטער-פּראָבלעם קען קיינמאַל
ניט געלייזט ווערען מיט דעם שלאָגען פון סקעבס, אַזוי לאַנג,
ווי זייער אייגענע פּאָליטיק פון בעגרענצען די מיטגלידער-
שאַפט דורך הויכע איינמריטס-געלט און אַנדערע בעגרענ-
צונגען העלפט בעשאַפֿען סקעבס. זיי מוזען לערנען, דאָס

דער וועג פון וואקסען איז נים אזוי אויף דער ליניע פון הע-
כערע וויידזשעס, נור פון קירצערע שמונדען, וואס וועט זיי
נעבען די מעגליכקייט צו פערנרעסערען די צאָהל פון זייערע
מיטגליעדער, אריינצונעהמען יעדען וואס וויל נור אריינקו-
מען אין די יוניאן. זיי מוזען לערנען, דאָס אויב זיי ווילען
געווינען זייערע מלחמות, מוזען אלע פערזאנליכע אַרביי-
טער האַנדלען צוזאַמען, האַנדלען שנעל (נים שיקען פאָ-
ויעסטקעס צו זייערע באַסעס) און זיין פריי דאָס צו טהאָן
צו אלע צייטען. און ענדליך מוזען זיי לערנען, דאָס זאָגאר
דאָן (ווען זיי האָבען שוין אַ פאָלשטענדיגע אָרגאַניזאַציע) און
קענען זיי נים געווינען גאָר נים שטענדיגעס, סיידען זיי
קעמפפּען און פיהרען אַ מלחמה פאר אלעס; נים פאר אַ
העכערע בעלוינונג, נים פאר אַ קלענערע פערבעסערונג, נור
פאר דעם גאַנצען נאַטירליכען רייכטהום פון דער ערד.

זיי מוזען לערנען, דאָס זייער מאַכט איז נים אין זיי-
ער שטימען-מאַכט, נור אין זייער פּעהיגקייט אָבצושטע-
לען די פּראָדוקציע, עס איז אַ גרויסער מעות אָנצונעה-
מען, אז די אַרבייטער, די וויידזש-פּערדינער, שטעלען
צוזאַמען אַ מאַיאָריטעט פון די וואוטערס. וויידזש-פּער-
דינער זיינען היינט דאָ, מאָרגען דאָרט, און דאָס שטערט
אַ גרויסע צאָהל פון צו וואוטען. אַ גרויסער פּראָצענט פון
די אַרבייטער אין דזען לאַנד זיינען אויסלענדער, וואָס
האָבען נים קיין שטייגערעכט. דער שטאַרקסטער בעווייז
אז די סאָציאַליסטישע פיהרער ווייסען, אז דאָס איז אזוי,
איז דער, דאָס זיי מאַכען קאָמפּראָמיסען אין זייער פּראָפּא-
גאַנדע ביי יעדען פונקט, אום צו געווינען די שטיצע פון דעם
געשעפּט-קראַס, דעם קליינעם קרעמער. זייערע קאָמפּיין-
צייטונגען האָבען ערקלערט, דאָס די וואָלל סטריט קויפּער
פון באַנדס האָבען פּערזיכערט זייערע רעפּאָרטערס, דאָס
זיי זיינען פונקט אזוי וויליג צו קויפּען די לאָס אַנזשעלעס
באַנד פון אונטער אַ סאָציאַליסטישער אַדמיניסטראַציע,

ווי פון אונזער א קאפיטאליסטישער; דאָס די איצטיגע מיליואַקער אדמיניסטראַציאָן איז געווען אַ גליק פאַר דעם קליינעם געשעפטסמאַן; אין די סאַציאַליסטישע צייטונגען פון שיקאַגאָ לעזען מיר, דאָס זייערע לעזער דאַרפֿען נישט געהן קויפֿען אין די גרויסע דעפּאַרטמענט סטאָרס, נור קויפֿען געראַדע ביי דעם און דעם אויף מיליואַקי עוועניו, וועלכער וועט פונקט אזוי צופרידענשמעלען, ווי די גרויסע ביזנעס-אינסטיטוציאָן קורץ, זיי מאַכען אַלע פערצנגיגטעלע אַנשטערענגונגען צו געווינען די שטיצע און צו פערלענערען דאָס לעבען פון יענעם מיטעל-קלאַס, וועלכער, לויט דער סאַציאַליסטישער פּאָליטישער עקאָנאָמיע, דאַרף צוריקגען ווערען אויף פּולווער, ווייל זיי ווייסען, אז אָהן זיי קענען זיי נישט האַבען קיין מאַיאָריטעט.

דאָס העכסטע, וואָס אַן אַרבייטער-קלאַסען-פאַרמיט וואָלט געקאָנט טהאָן, אפילו דאָן, ווען זיינע פּאָליטישענס וואָלטען געבליבען עהרליך, וואָלט געווען צו בעשאַפֿען אַ שטאַרקע אַבטהיילונג אין די געזעצגעבענדע קערפּערשאַפֿטען, וועלכע וואָלט געקאָנט, פּעראייניגענדיג איהר וואוט מיט איינעם אָדער מיט אַנאָנדער צד, געווינען געוויסע פּאָליטישע אָדער עקאָנאָמישע פּאָליאַטיוווען.

אַבער, וואָס דער אַרבייטער-קלאַס קען טאָהן, ווערענדיג אַ פעסטע אָרגאַניזאַציאָן, איז צו ווייזען די בעזיצענדע קלאַסען דורך אַ פּלוצלינגע אַבשטעלונג פון דער אַרבייט, דאָס די גאַנצע סאַציאַלע געביידע שטיצט זיך אויף זיי; דאָס די בעזיצטשימער פון די אַנדערע זיינען אַבסאָ-לויט ווערטהלאָז פאַר זיי אָהן דעם אַרבייטערס טהע-טיגקייט; דאָס אַזעלכע פּראָטעסטען, אַזעלכע סטריקס זיינען איינגעוואָרצלעט אין דעם סיסטעם פון אייגענטימ-הייט און זיי וועלען שטענדיג פאַרקומען, ביז דער גאַנצער סיס-טעם איז אַבגעשאַפֿט — און האַבענדיג דאָס געוויזען, ווע-לען זיי זיך געהען צו דער עקספּראָפּיאַציע.

אָבער די מיליטערישע מאַכט, זאָגט דער אָנהענגער
פון פּאָליטישער אַקציע; מיר מוזען קריגען די פּאָליטי-
שע מאַכט, אָדער די מיליטער וועט אַרויסגעשיקט ווערען
געגען אונז!

געגען אַ ווירקליכען גענעראל-סטרייק איז די מיליטער
מאַכטלאָז. אָה, אמת. אויב איז דאָס אַ סאָציאליסט
בריאַן אין מאַכט, קען ער ערקלערען די אַרבייטער, אַלס
עפענטליכע בעאַמטע און פרובירען זיי מאַכען דעגען
געגען זיך זעלבסט אָבער געגען די פעסטע וואַנד פון אַן
ענטשלאָסענעם אַרבייטער-קלאַס מוז זאָגן אַ בריאַן
ווערען צובראָכען.

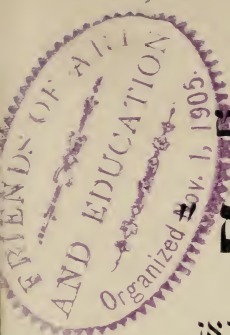
דערווייל, ביז דיעזער אינטערנאַציאָנאַלער ערוואַכונג
וועט דער קריג אָנגעהן, ווי ביז איצט, נישט קוקענדיג אויף
די גאַנצע היסטעריקע, וועלכע עס ווייזען אַרויס האַטש
גאַנץ גוט-מיינענדע מענשען, וועלכע פערשטעהען אָבער
נישט דאָס לעבען און זיינע נויטווענדדיגקייטען; נישט קוקענ-
דיג אויף דאָס ציטערען פון די שרעקעדיגע פיהרער; נישט
קוקענדיג אויף די אַלע רעאַקציאָנערע מיטלען פון נקמה,
וועלכע מעגען אָנגעווענדעט ווערען; נישט קוקענדיג אויף
דעם קאַפיטאַל, וואָס די פּאָליטישענס שלאָגען אַרויס
פון דער לאַגע.

ער וועט אָנגעהן, ווייל דאָס לעבען וויל לעבען, און
אייגענטהום רויבט זיין פרייהייט צו לעבען. און דאָס
לעבען וועט זיך נישט אונטערגעבען, און זאָל זיך נישט אונ-
טער געבען.

ער וועט אָנגעהן ביז יענעם טאָג, ווען אַ זעלבסט-פּע-
פרייטע מענשהייט וועט זיין פעהיג צו זינגען סווינבוירן'ס
„ליעד פון מענשען“.

„לויב צום מענשען אין דאָס העכסטע, ווייל דער
מענש איז דער מייסטער פון זאָכען“.

לעזט און פערברייטען

די

פרייהייט

ערשיינט מאָנאַטליך

אַנאַרכיסטיש קאָמוניסטישער אָרגאַן

אַרויסגעגעבן פון די פּעדערירטע אַנאַרכיסטישע גרופּען

פּרייז 2 סענט

אַבאָנענט-פּרייז :

אויסלאָנד : — 40 סענט

א האַלב יאָהר 25 סענט

א גאַנץ יאָהר 35 סענט

א האַלב יאָהר 20 סענט

קאמערעדען

פאַרנעמט ניט צו שטיצען אונזערע

חברים אין די רוסישע טורמעס

און אין סיביר

בייטרעגע קענען געשיקט ווערען צום סעקרעטאַר פון'ם

"אַנאַרכיסטישען רויטען קרייז"

S. OSSOVSKY

1145 FOX STREET

BRONX, N. Y.

לעזט און פערשפרייט

די פאלגענדע אנארכיסטישע צייטשריפטען:

די

„פרייהייט“

ארויסגעגעבן פון די פערערירטע אנארכיסטישע גרופען.

די

„פרייע ארבייטער שטימע“

א וועכנטליכע צייטונג ארויסגעגעבן אין ניריאַרק אונטער
דער רעדאַקציע פון י. י. יאָאָווסקי

דעם

„ארבייטער פריינד“

א וועכנטליכער אנארכיסטיש-קאמוניסטישער אָרגאַן
ארויסגעגעבן פון די אידיש-שפרעבענדע אנארכיסטען אין לאַנדאָן.

אין רוסיש

„גאָלאָם טרודאַ“

אנארכאָ-סינדיקאַליסטישער אָרגאַן ארויסגעגעבן פון
דער „רוסישער ארבייטער“ גרופע אין ניריאַרק.

„ראַפּאַטי מייר“

אָרגאַן פון די פערערירטע רוסישע אנארכיסטיש-קאמוניסטישע
גרופען אין אויסלאַנד

אין ענגליש

די

„פרידאָם“

א מאָנאַטליכע צייטשריפט פאַר דעם אנארכיסטישען געדאַנק
ארויסגעגעבן פון דער גרופע „פרידאָם“ לאַנדאָן.

„מאַטהער אוירטה“

א מאָנאַטליכע אנארכיסטישע צייטשריפט
רעדאַקטירט פון אלעקס. בערקמאַן